

30 000 könyv, 8500 kotta, 24 000 CD, 10 000 hanglemez, 3500 videó és DVD, 300 CD-ROM.

College 6: Know-How. Természettudomány, matematika – technika – informatika & számítógép – foglalkozás & karrier – gazdaság.

21 000 könyv, 2000 audio-vizuális dokumentum.

Ezzel a rendszerrel hozzávetőleg ezernyolcszáz hierarchikus csoportot képeztek. A jelölés betűkombinációval történik, és a Büchereien Wien valamennyi könyvtárában egységesen bevezették. Így valósulhatott meg az egységes OPAC-felület is, ahol a könyvtártag a Büchereien Wien valamennyi könyvtárának állományában kereshet, előjegyezhet és hosszabbíthat.

A könyvtár újdonsága a transzponder-chippel ellátott állomány. A dokumentumokra ragasztott chip teszi lehetővé, hogy a könyvtárhasználók a bejáratnál felállított „önkölsönző” használata után magukkal vihessék a kiválasztott dokumentumokat.

A visszavételt az év végéig még a könyvtárosok végzik.

A könyvtárhasználók

A könyvtár korábbi helyén, a Skodagasséban átlagosan napi ezeröttszáz látogató fordult meg. Számítások szerint ez a szám ötezerre emelkedik.

A könyvtárhasználók hetven százaléka harminc év alatti, az állományalakításnál ezt figyelembe is vették. A multikulturális környék igényeit szem előtt tartva az állomány török, szerb és horvát nyelvű dokumentumokkal gazdagodott.

A könyvtár honlapja a német mellett angol, török, szerb és horvát nyelven olvasható (www.buechereien.wien.at).

Az első három hét folyamán naponta háromnégyezren látogatták a könyvtárat és 5081-en íratkoztak be, több mint százezer kölcsönzés történt.

A könyvtárosok

Mindahhoz, hogy ez megvalósulhasson, a korábbinál nagyobb személyzetre volt szükség. Hogy a költözködés, az új épület használatba vétele minél zökkenőmentesebb legyen, már az elmúlt év folyamán húsz új munkatársat vettek fel. Így sikerült a nyitás napjára minden technikai részlettel elkészülni.

A hét hat napján látogatható, hétfőtől péntekig 11 és 19, szombaton 10 és 14 óra között.

Igaz, hogy az építkezés az eredetileg kitűzött határidőt (két beszállítójának csődje miatt) jóval túllépte, a nyitás igazi tavaszi ünnepet jelentett. Olyan építménnyel gazdagodott Bécs, ami nemcsak a városképet szépíti, de jó erre a hajóra felszállni, és magunkról megfeledkezve élvezni az ott eltöltött órákat.

Orbán Anna

Irodalom:

- Büchereien Wien. Am Gürtel Hauptbücherei. Szerk. Abt. Öffentlichkeitsarbeit. Wien, Magistratabt. 13., 2003
- Jahresbericht 2002. Buechereien Wien. Szerk. Claudi, Karin. Wien, Buechereien Wien, 2003.
- Perspektiven. Neue Hauptbücherei am Gürtel. Szerk. Galeta, Gina. 2003. 1. sz.
- Wien live. Buechereien Wien. Szerk. Schneider, Helmut. Wien, Echo, 2003.
- www.buechereien.wien.at
- www.hobbies.privateweb.at/f.pascher/projekt.htm

Kokárda és Shamrock (lóhere)

Március 15. és március 17. Szent Patrik ünnepe Dublinban

Érdekes egybeesése történelmünknek, hogy az írekkel együtt, ugyanazon a héten ünnepeljük legnagyobb nemzeti ünnepünket. Az írek védőszentje, legnagyobb jelentőségű történelmi személyisége Szent Patrik, és ahol írek nagyobb számban élnek a földtekén (Anglia, USA, Ausztrália), ott általában több napon át tartó ünnepségsorozattal emlékeznek meg halála évfordulójáról. Életének történetét már a VII. században lejegyezte két armagh-i szerzetes.

Történelmi adatok erősítik meg, hogy már évszázadok óta ünnepek voltak ezen a napon, és a XIII. századból származó feljegyzések tanúsítják, hogy negyven szerzetes megismételte, Szt. Patrik lábnyomát követve, a hegyi zárándoklatot, amire azóta is minden évben sor kerül Dowpatrick közelében, a Slive Patrick-dombon, júniusban. A több napos zárándoklat szabadtéri

misével zárul. A kultusz tehát több mint egy évezredes.

Az ünnepek fő attrakciója a színpompás felvonulás vagy parádé, újabb időkben a tűzijáték, amelyet az idén Dublinban egy francia cég szervezett a Liffey-parton. Ez nem volt olyan hosszú, mint nálunk az augusztus 20-ai, de igen látványos és elegáns volt, sok szokatlan új forma és elem felvonultatásával. Emellett persze most is volt igazi népi ünnepély, sok játékkal, zenével, utcai zenészekkel és bűvészekkel csakúgy, mint pazar klasszikus zenei eseményekkel és koncertekkel. A domináns szín az *élénkzöld* volt, amely a gyerekek tréfas kifestésétől az apró utcai zászlókig mindenütt visszaköszönt. A legtöbben a kis lóherecsokrot viselték kabátjuk hajtókéjén, aminek itt *shamrock* a neve. Kisebb levelű, mint az általunk ismert, de a botanikus kertben még kb. hét fajtáját láthatja az érdeklődő. A lóhere az írek legősibb szimbóluma. A legenda szerint Szent Patrik a háromlevelű lóherével illusztrálta híveinek – igen találékonyan! – a Szentháromság egységét.

Ami számunkra még különösen érdekessé teszi a szentet – egyházszerző munkássága mellett (ő vezette be az egyházi közigazgatási rendszert és a szerzetesség intézményét is!) – az az *irodalmi tevékenysége és jelentősége*.

Patrik missziójának kezdete az V. század második felére tehető. *Vallomások* (Confession) címmel írott művét és egyetlen fennmaradt *levelét* latin nyelven írta, de a kelta-ír írásbeliségnek is több nyoma maradt fenn az V–VII. századból. Patrik számos monostort alapított, elkötelezetten keresztelt, munkásságának eredményeként több száz, az oktatási és vallási központ szerepét is betöltő monostor jött létre, nagy létszámú szerzetesi és papi közösséggel.

Megannyi helyen őrzik Patrik keresztelésének nyomait szent források környékén, Dublinban pl. a Szent Patrik katedrális mellett, illetve a Trinity College oldalában van kiépített forrás. A monostorokban és kolostorokban (amelyek életét szigorú regula szabályozta) virágzott a kódexmásoló művészet, olyan munkákat készítettek, mint a leggazdagabb iniciálékkal és képekkel gazdagított kelti kódexet (ma a Trinity könyvtárában látható), a durrow-i és az armagh-i kódexet, a Cathach-t, a zsoltárok töredékes másolatát, amelyek mindmáig az ír szerzetesség dicsőségét testesítik meg, és a korai kereszténység legbecsebb könyvészeti emlékei. Az ír monostorokban és kolostorokban azon-

ban nemcsak a kereszténység nagy gondolkodóit olvasták, hanem a pogány szerzőket is rendszeresen tanulmányozták, felolvasták a szerzetesi közösségnek.

Az ír szigeten nagy értéke volt a tanultságnak már a kereszténységet megelőző korban, a társadalmi hierarchiában az iskolázottság a felemelkedés elfogadott útja volt. A tudós emberek, az „írás-tudók”, szabad polgárnak számítottak, köztük a tekintélyesebb bárdok is. Ez utóbbiak képességeiről magától Julius Caesartól tudunk, aki elismeréssel ír arról, hogy milyen hihetetlen mennyiségű költeményt kellett a bárdoknak az iskoláikban megtanulniuk. Mindannyian druidák voltak, akik a kereszténység felvételével kénytelenek voltak ugyan valamit földadni korábbi mágikus szerepükből, de ettől eltekintve továbbra is élveztek – a művelt kasztok többi tagjával együtt – korábbi kiváltságait. Az ír keresztény egyház – igen okosan – felmérte az egész társadalom számára fontos szellemi értékeket adó tudós emberek jelentőségét, műveiket ismerték a kolostorokban, az énekmondók alkalmat kaptak történeteik elmondására, tehát a szóbeliség lassan beépült a társadalom szellemi kincstárába. Az írek imponáló módon ápolják a hagyományokat, és a szóbeliség jelentősége az utolsó időkig megőrződött. Legendáik, meséik, balladáik élnek a gyerekmesékben, a mondákban, az ünnepkörök étkezési, ünneplési stb. szokásaiban.

Írásos kultúrájukat pedig sikeresen vitték szét a peregrinusok Szent Gallentől Bobbióig, bőkezűen adva tovább Európának a Szent Patriktól kapott kulturális örökséget. A szerzetesek által alapított monostorok és kolostorok legféltettebb kincsei közé számítottak a kódexművészet alkotásai. Az ír kódexmásolók különleges technikái mind a mai napig ámulatot keltenek.

Ráadásul az egyház a költőktől és a jogtudóktól sem határolódott el teljesen. A szerzetesi iskolákban világiak is tanultak, az írás-olvasás készségét elsajátítva megőrizték a régi meséket és lejegyezték azokat. A latin és az ír nyelvű műveltség találkozott (ún. Q-kelta dialektus), ennek köszönhetjük, hogy máig megőrződött a monostorokban lejegyzett korai ír jogrendszer, a társadalmi együttélést szabályozó törvényeket épp úgy ismerjük, mint a közösség számára fontos eseményekről szóló legendákat, mondákat, a kelta mitológiát. A VII. és VIII. század a korai kereszténység és könyvművészet aranykora volt Írországon, alkotásai becses kincsei az egyetemes kultúrának. (B.B.)